

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ
& ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Αν. Φ.: 28

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : tmnpke@culture.gr

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Κωνσταντίνο Τασούλα

Θέμα: Απάντηση στην υπ' αριθμ. 937/7.5.2018 Αναφορά με θέμα:
«Εφαρμογή προγράμματος για την διάσωση και ανάδειξη των πέτρινων γεφυριών του Ζαγορίου»

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 937/7.5.2018 Αναφοράς του Βουλευτή κ. Κωνσταντίνου Τασούλα και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες μας, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Στον Δήμο Ζαγορίου καταγράφονται περίπου εκατόν οκτώ πέτρινα γεφύρια, η ανέγερση των οποίων ανάγεται από τα μέσα του 18^{ου} αιώνα έως και στα τέλη του 19^{ου} αιώνα. Πρόκειται ως επί των πλείστων για εντυπωσιακές λίθινες κατασκευές, οι οποίες συνυπάρχουν με το φυσικό περιβάλλον και εξακολουθούν να στέκουν και να διατηρούνται με την φροντίδα, μέριμνα και συντήρηση των αρμοδίων υπηρεσιών του ΥΠΠΟΑ σε συνεργασία με τους τοπικούς φορείς της αυτοδιοίκησης όπως την Περιφέρεια και το Δήμο.

Όπως προκύπτει από το αρχείο της Διεύθυνσης Προστασίας και Αναστήλωσης Νεώτερων και Σύγχρονων Μνημείων (ΔΠΑΝΣΜ), κάποια από αυτά (τα νεώτερα του 1830) έχουν ήδη χαρακτηριστεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3028/02 ως μνημεία π.χ γεφύρι Κόκορη ή Κοκκόρου, θέση «Κεφάλια», Κουκούλι Ζαγορίου, 2 πέτρινα γεφύρια, Καπέσοβο & Βραδέτο Ζαγορίου, τρίτοξη γέφυρα Καλογήρου ή Πελεκίδη στους Κήπους Ζαγορίου κ.α και πλέον προστατεύονται από τις διατάξεις του Ν. 3028/2002 άρθρο 73 παρ. 10.

Κατά ρητή συνταγματική επιταγή (παρ. 1 και 6 του άρθρου 24 του Συντάγματος) «η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα του καθενός». Τα δε μνημεία, οι παραδοσιακές περιοχές και τα παραδοσιακά στοιχεία προστατεύονται από το Κράτος. Στο πλαίσιο του Συντάγματος εκδόθηκε ο Νόμος 3028/2002 «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς». Σύμφωνα με αυτό τον Νόμο στην προστασία υπάγεται η πολιτιστική κληρονομιά της Χώρας (άρθρο 1), στην οποία μεταξύ άλλων περιλαμβάνονται και τα νεώτερα ακίνητα μνημεία που είναι μεταγενέστερα του 1830 και των οποίων η προστασία επιβάλλεται λόγω της ιστορικής, καλλιτεχνικής ή επιστημονικής σημασίας τους (άρθρο 2 παρ. β εδ. ββ).

Με το χαρακτηρισμό ενός κτηρίου ως νεώτερου μνημείου και μιας περιοχής ως ιστορικού τόπου, σύμφωνα με την παραπάνω νομοθεσία, εξυπηρετείται το δημόσιο συμφέρον και προστατεύεται το κοινό αγαθό.

Η Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Ηπείρου, Βόρειου Ιονίου και Δυτικής Μακεδονίας ως αρμόδια Περιφερειακή υπηρεσία του ΥΠΠΟΑ, συμβάλει στο έργο της διάσωσης της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και στο πλαίσιο αυτό στην διάσωση των ειδικών αυτών κατασκευών (γεφυριών). Πρόκειται για κατασκευές οι οποίες αποτελούν τεκμήρια της ειδικής αυτής κατηγορίας έργων (γεφυροποιίας) άμεσα συνδεδεμένων με την εξέλιξη της περιοχής από αρχιτεκτονική, οικονομική, τεχνική, πολιτισμική και πολιτιστική άποψη.

Τον Δεκέμβριο του 2015 το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ηπείρου εξέδωσε την Πρόσκληση με κωδικό 13/2015, η οποία ολοκληρώθηκε στις 30.09.2016 και αφορούσε μόνον σε έργα που εντάσσονται στην «Πολιτιστική Διαδρομή των Αρχαίων Θεάτρων της Ηπείρου», στο πλαίσιο Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης, περιλαμβάνοντας αποκλειστικά παρεμβάσεις προστασίας, ανάπτυξης και προβολής στα αρχαία θέατρα της Νικόπολης, Κασσώπης, Δωδώνης, Γιτάνων και αρχαίας Αμβρακίας. Μέχρι τον Ιανουάριο του 2017 τα ανωτέρω έργα εντάχθηκαν στο Πρόγραμμα και βρίσκονται όλα σε διαδικασία υλοποίησης. Η πολιτιστική διαδρομή συνολικού προϋπολογισμού 37.302.000€ περιλαμβάνει, εκτός των επεμβάσεων στα μνημεία, έργα υποδομής εκτός των ορίων των αρχαιολογικών χώρων, ψηφιακές δράσεις, δράσεις σύνδεσης της διαδρομής με την τοπική κοινωνία κ.ά.

Καθώς η πολιτιστική διαδρομή των αρχαίων θεάτρων αποτελεί τη μοναδική δράση πολιτισμού που εξειδικεύτηκε στο ΠΕΠ Ηπείρου, δεσμεύοντας εξολοκλήρου και τον διαθέσιμο προϋπολογισμό, δεν προβλέπεται έκδοση άλλης Πρόσκλησης στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Επιχειρησιακού Προγράμματος,

Κατόπιν των ανωτέρω, δεν υπάρχει, τουλάχιστον προς το παρόν, δυνατότητα υποβολής πρότασης στο ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 για την ένταξη ενός συνολικού προγράμματος που θα αφορά στα πέτρινα γεφύρια του Ζαγορίου στο νομό Ιωαννίνων αλλά και στην Ήπειρο γενικότερα.

Ωστόσο, μέσω του συγχρηματοδοτούμενου Διασυνοριακού προγράμματος Interreg Ελλάδα-Αλβανία 2014-2020 και στο πλαίσιο της 1ης Πρόσκλησης υποβολής προτάσεων κοινών έργων με καταληκτική ημερομηνία υποβολής 14.10.2016, η ΥΝΜΤΕ Ηπείρου, Β. Ιονίου και Δ. Μακεδονίας, ως εταίρος σε εταιρικό σχήμα με επικεφαλής την Αλβανία, υπέβαλε πρόταση έργου που περιελάμβανε εργασίες στερέωσης-αποκατάστασης-προβολής πέντε γεφυριών της περιοχής Τζουμέρκων Ηπείρου, ως ακολούθως:

1. Γεφύρι στη θέση «Καμάρα στου Βρατσίστα», Τ.Κ. Άνω Καλεντίνης, Δήμου Γ. Καραϊσκάκη, Π.Ε. Άρτας.

2. Γεφύρι στη θέση «Καμάρα Πλακοβίτσα», Τ.Κ. Διάσελλου, Δήμου Γ. Καραϊσκάκη, Π.Ε. Άρτας.

3. Γεφύρι «Συγκούνη» Τ.Κ. Χριστών-Πραμάντων, Δήμου Βορείων Τζουμέρκων, Π.Ε. Ιωαννίνων.

4. Γεφύρι «Ραφτάνη ή Σταθμού» Τ.Κ. Κηπίνας-Καλαρρυτών, Δήμου Βορείων Τζουμέρκων, Π.Ε. Ιωαννίνων.

5. Γεφύρι «Φίλου», Τ.Κ. Καλαρρυτών, Δήμου Βορείων Τζουμέρκων, Π.Ε. Ιωαννίνων.

Η πρόταση, που είχε προϋπολογισμό 267.000 ευρώ, δυστυχώς, απορρίφθηκε κατά τη β' φάση αξιολόγησης.

Επίσης, σας ενημερώνουμε πως στα γεφύρια της Ηπείρου, υλοποιήθηκε σειρά έργων με πόρους του Γ' ΚΠΣ, στο πλαίσιο του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Ηπείρου (2000-2006), που καταγράφονται στον πίνακα που ακολουθεί:

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
1.	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ - ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΡΙΩΝ ΠΕΤΡΙΝΩΝ ΓΕΦΥΡΙΩΝ ΜΕ ΤΙΣ ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ "ΚΑΠΕΤΑΝ ΑΡΚΟΥΔΑ" "ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ" ΚΑΙ "ΚΟΚΚΟΡΗ" ΣΤΟ Δ.Δ. ΔΙΛΟΦΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ	76.475,00	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ & ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΗΠΕΙΡΟΥ
2.	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ - ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΠΕΤΡΙΝΟΥ ΓΕΦΥΡΙΟΥ "ΚΟΥΪΑΣΑΣ" ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ ΝΟΜΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	43.445,25	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ & ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΗΠΕΙΡΟΥ
3.	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ - ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΔΥΟ ΠΕΤΡΙΝΩΝ ΓΕΦΥΡΙΩΝ ΣΤΟ Δ.Δ. ΠΛΙΟΥΡΗΣ ΚΑΙ ΠΗΓΕΣ ΚΕΦΑΛΗ ΤΟΥ Δ.Δ. ΛΕΥΚΟΘΕΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΕΥΡΥΜΕΝΩΝ	48.455,29	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ & ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΗΠΕΙΡΟΥ
4.	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ - ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΠΕΤΡΙΝΟΥ ΓΕΦΥΡΙΟΥ ΣΤΗ ΘΕΣΗ "ΜΙΣΙΟΥ" ΣΤΟ Δ.Δ. ΒΙΤΣΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ	38.592,00	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ & ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΗΠΕΙΡΟΥ
5.	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ - ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΠΕΤΡΙΝΟΥ ΓΕΦΥΡΙΟΥ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΜΟΥΣΟΒΟ ΣΤΟ Δ.Δ. ΔΙΠΟΤΑΜΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ	31.740,00	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ & ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΗΠΕΙΡΟΥ
6.	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΔΥΟ ΠΕΤΡΙΝΩΝ ΓΕΦΥΡΙΩΝ ΜΕ ΤΙΣ ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ "ΛΑΚΟΤΣΟΛΙΟΥ" ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΣΚΑΛΑ ΚΑΙ "ΚΑΣΙΜΙΝΑ" ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΒΑΡΚΑ ΣΤΟ Δ.Δ. ΜΑΝΑΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ	82.012,63	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ & ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΗΠΕΙΡΟΥ
7.	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ - ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΠΕΤΡΙΝΟΥ ΓΕΦΥΡΙΟΥ ΣΤΑΘΗ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΙΣΜΑΤΟΣ ΣΤΟ Δ.Δ. ΔΙΚΟΡΥΦΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ	84.550,00	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ & ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΗΠΕΙΡΟΥ
8.	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ - ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΠΕΤΡΙΝΟΥ ΓΕΦΥΡΙΟΥ "ΣΤΑΦΥΛΑ" ΣΤΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΤΣΟΥΚΙΟΥ, ΝΟΜΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	42.780,00	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ & ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΗΠΕΙΡΟΥ
9.	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ - ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΠΕΤΡΙΝΟΥ ΓΕΦΥΡΙΟΥ ΣΤΗ ΘΕΣΗ "ΤΥΡΙΑ" ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ ΧΕΛΙΜΟΔΙ ΠΡΟΣ ΑΓΙΟ ΝΙΚΟΛΑΟ ΣΤΟ Δ.Δ. ΣΕΝΙΚΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΣΕΛΛΩΝ	85.440,00	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ & ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΗΠΕΙΡΟΥ
10.	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ - ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΠΕΤΡΙΝΟΥ ΓΕΦΥΡΙΟΥ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΜΕΓΑΣ ΛΑΚΚΟΣ ΣΤΟ Δ.Δ. ΔΡΑΜΕΣΙΟΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΔΩΔΩΝΗΣ	38.640,00	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ & ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΗΠΕΙΡΟΥ
11.	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ - ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΠΕΤΡΙΝΟΥ ΓΕΦΥΡΙΟΥ ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ ΒΟΤΟΝΟΣΙ - ΑΝΘΟΧΩΡΙ ΣΤΟ Δ.Δ. ΑΝΘΟΧΩΡΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΕΤΣΟΒΟΥ	38.237,50	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ & ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΣΥΝΟΛΟ: 610.367,67			

Τέλος, η πρόταση του Δημάρχου Ζαγορίου για την εφαρμογή ενός συνολικού προγράμματος καταγραφής και διάσωσης του συνόλου των πέτρινων γεφυριών τόσο

του Ζαγορίου όσο και των άλλων περιοχών αρμοδιότητας της Υπηρεσίας Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Ηπείρου, Βόρειου Ιονίου και Δυτικής Μακεδονίας υπό την αιγίδα του ΥΠΠΟΑ, σε συνεργασία με άλλα συναρμόδια υπουργεία και φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, συμβάλλει στην διατήρηση και ανάδειξη των συγκεκριμένων κατασκευών και θα αποτελέσει γνώμονα και για άλλα προγράμματα διατήρησης και προβολής, π.χ. ιστορικών και διατηρητέων δημόσιων μνημείων.

Η Υπουργός
Πολιτισμού και Αθλητισμού
ΛΥΔΙΑ ΚΟΝΙΟΡΔΟΥ

Εσωτερική Διανομή:

1. ΔΠΑΝΣΜ
2. Υ.Ν.Μ.Τ.Ε Ηπείρου, Β. Ιονίου και Δυτ. Μακεδονίας
3. ΕΔΕΠΟΛ

Ακριβές Αντίγραφο
Κεντρικό Πρωτόκολλο
Φλωρόπουλος Αθανάσιος